

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

Олександр ГОЛОВКО

2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) _____
галузь знань _____ 29 «Міжнародні відносини» _____
(шифр і назва)
спеціальність _____ 292 «Міжнародні економічні відносини» _____
(шифр і назва)
освітня програма _____ «Міжнародні фінанси» _____
(шифр і назва)
спеціалізація _____ «Міжнародні фінанси» _____
(шифр і назва)
вид дисципліни _____ за вибором _____
(обов'язкова / за вибором)
факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу _____

2022 / 2023 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

«30» серпня 2022 року, протокол №1

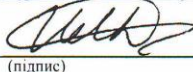
РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Чемчикаленко Р. А. – к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії

Протокол від «29» серпня 2022 року № 1

В.о. завідувача кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії

(підпис)

Ірина ДЕРІД

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) «Міжнародні фінанси» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

назва освітньої програми

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник проектної групи) «Міжнародні фінанси»

(підпис)

Ірина ШКОДИНА

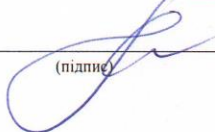
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від «29» серпня 2022 року № 1

Голова науково-методичної комісії _____

(підпис)

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА

(прізвище та ініціала)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз» складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки

першого (бакалаврського) рівня
(назва рівня вищої освіти)

спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»

спеціалізації
«Міжнародні фінанси»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз» полягає у досягненні здобувачами вищої освіти сучасного конструктивного, фундаментального мислення та формування у них системи спеціальних знань та практичних компетентностей з фінансового аналізу, інструментарію аналізу фінансового стану компанії, в тому числі міжнародної, й прийняття рішень та здатності їх використовувати у галузі фінансів.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни «Фінансовий аналіз» є:

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК7. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Уміння бути критичним та самокритичним.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

- формування наступних фахових компетентностей:

ФК3. Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку.

ФК5. Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного середовища та вміти адаптуватися до них.

ФК6. Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі.

ФК9. Здатність до діагностики стану досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

ФК11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

ФК14. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами.

ФК16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

ФК17. Здатність розуміти технології прийняття рішень в області міжнародних фінансів, використовувати набуті теоретичні знання для розробки ефективних стратегій та тактик поведінки суб'єктів господарювання в складному міжнародному фінансовому середовищі.

ФК 18 Здатність оцінювати ризики в міжнародній фінансовій діяльності та управляти

ними; використовувати сучасні механізми забезпечення фінансової безпеки суб'єктів господарювання.

ФК 20. Здатність використовувати базові знання й практичні навички у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання міжнародного фінансового ринку.

1.3. Кількість кредитів – 3

1.4. Загальна кількість годин – 90 год.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова / за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	-й
Семестр	
4-й	-й
Лекції	
32 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	год.
Лабораторні заняття	
- год.	год.
Самостійна робота	
42 год.	год.
у тому числі індивідуальні завдання	
5 год.	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів:

ПРН 1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

ПРН 2. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземними мовами усно і письмово, фахово використовувати економічну термінологію.

ПРН 4. Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

ПРН 7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН 9. Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій.

ПРН 10. Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку.

ПРН 13. Підбирати і вміло застосовувати аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку окремих сегментів міжнародних ринків товарів і послуг з використанням сучасних знань про методи, форми й інструменти регулювання міжнародної торгівлі.

ПРН 14. Розуміти і застосовувати теорії, принципи, засоби й інструменти реалізації міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин.

ПРН 23. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.

ПРН 24. Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків.

ПРН 25. Презентувати результати дослідження на базі яких, розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища.

ПРН 27. Володіти практичними навичками роботи з сучасними інформаційними системами та комп'ютерними технологіями для проведення досліджень з питань управління міжнародними фінансами та при виконанні професійних завдань.

ПРН 28. Знати особливості здійснення міжнародної фінансової, операційної та інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання, знання методів оптимізації фінансової діяльності суб'єктів господарювання на міжнародному ринку.

ПРН 29. Уміти використовувати сучасні методи управління корпоративними фінансами для вирішення стратегічних завдань учасників міжнародних економічних відносин.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретико-методологічні основи фінансового аналізу. Методика експрес-діагностики діяльності компанії.

Тема 1. Значення, теоретичні засади фінансового аналізу та його інформаційне забезпечення.

Поняття фінансового аналізу та його місце в системі економічного аналізу. Історія виникнення фінансового аналізу. Взаємозв'язок фінансового аналізу з іншими науками. Головні завдання фінансового аналізу, їх особливості та зміст. Поняття, особливості та класифікація методів фінансового аналізу. Поняття предмету фінансового аналізу, його особливості.

Джерела інформації для проведення фінансового аналізу. Зовнішні та внутрішні джерела. Національні стандарти бухгалтерського обліку і звітності: загальна характеристика. Значення бухгалтерської звітності для фінансового аналізу діяльності компанії. Характеристика форм фінансової звітності, основні розділи звітів, їх економічне значення. Особливості аналізу руху грошових коштів при використанні звітів складених прямим та непрямим методом. Основні канали надходження та витрат власного капіталу. Зв'язок даних звітів з балансом компанії. Вимоги до звітності в міжнародних компаніях. Фактори, що ускладнюють зіставлення національних і міжнародних відомостей фінансової звітності.

Тема 2. Загальна оцінка фінансового стану компанії.

Методика експрес-аналізу у здійсненні аналізу фінансового стану балансу компанії. Оцінка динаміки і структури бухгалтерського балансу. Аналітичний баланс. Сутність і порядок формування використовуваних у міжнародній практиці звітів P&L, BS, CF.

Тема 3. Аналіз майна компанії.

Порівняльний аналіз динаміки та структури активів компанії. Аналіз наявності та стану основних фондів і нематеріальних активів. Аналіз ефективності використання необоротних активів. Оцінка впливу ефективності використання необоротних активів на фінансові результати діяльності компанії. Факторний аналіз фондівіддачі. Аналіз резервів збільшення випуску продукції та фондівіддачі.

Тема 4. Аналіз джерел формування капіталу компанії.

Завдання та методологія здійснення аналізу джерел фінансування. Аналіз динаміки складу і структури джерел фінансових ресурсів. Фактори, що впливають на співвідношення власних і залучених коштів. Оцінка ефективності використання власного і залученого

капіталу. Ефект фінансового важеля. Оцінка впливу структури активів і пасивів на рентабельність власного капіталу. Аналіз складу, структури, оборотності кредиторської заборгованості. Методи визначення вартості власного капіталу. Теорія арбітражного ціноутворення С. Росса.

Розділ 2. Методика фундаментальної діагностики діяльності компанії.

Тема 5. Аналіз грошових потоків.

Економічна сутність, цілі та значення фінансового аналізу в процесі управління грошовими активами. Техніка та порядок попереднього аналізу грошових коштів. Класифікація вхідних та вихідних грошових потоків у операційній, фінансовій та інвестиційній діяльності компанії. Прямий та непрямий методи оцінки руху грошових коштів: спосіб здійснення, їх переваги та недоліки. Значення руху грошових коштів для компанії. Показники характеризуючи рух грошових коштів. Методичні основи оптимізації залишків грошових коштів.

Тема 6. Аналіз ліквідності й платоспроможності компанії.

Сутність ліквідності і платоспроможності та їх значення при оцінці фінансового стану компанії. Класифікація активів за ознакою ліквідності пасивів за ознакою терміновості погашення. Фактори, що впливають на пропорції груп поточних активів з різним ступенем ліквідності. Система показників ліквідності: методика їх розрахунку, економічна інтерпретація. Основні фактори, що впливають на підвищення ліквідності. Система критеріїв оцінки платоспроможності компанії. Можливості відновлення платоспроможності. Міжнародна практика аналізу ліквідності й платоспроможності компанії.

Тема 7. Аналіз фінансової стійкості компанії.

Сутність фінансової стійкості та стабільності компанії. Класифікація джерел формування запасів і витрат за ступенем охоплення. Забезпеченість запасів і витрат джерелами їх формування. Три показники рівня забезпеченості. Чотири типи фінансової стабільності: абсолютний, нормальний, нестабільний, кризовий. Критерії їх визначення, методика розрахунку. Шляхи покращення фінансової стабільності компанії. Зарубіжний досвід аналізу фінансової стійкості компанії.

Тема 8. Аналіз кредитоспроможності компанії.

Основні напрямки проведення аналізу конкурентоспроможності компанії. Фінансові коефіцієнти, що використовуються для оцінки кредитоспроможності компанії: порядок їх розрахунку, інтерпретація отриманих результатів. Аналіз ефективності кредитних відносин компанії з комерційними банками. Зарубіжний досвід аналізу кредитоспроможності компанії.

Тема 9. Аналіз ділової активності компанії.

Зміст та основні завдання аналізу ділової активності компанії. Оцінка ринкової позиції компанії: аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища. Кількісні та якісні характеристики ділової активності компанії. Основні фактори розвитку компанії, кількісна оцінка їх впливу. Коефіцієнт стійкості економічного зростання компанії.

Тема 10. Аналіз прибутковості та рентабельності компанії.

Значення та завдання аналізу фінансових результатів компанії. Аналіз рівня, динаміки та структури фінансових результатів компанії. Факторний аналіз прибутку від операційної діяльності. Аналіз умов беззбитковості компанії. Аналіз формування чистого прибутку. Факторний аналіз показників рентабельності. Зарубіжний досвід аналізу прибутковості та рентабельності компанії.

Тема 11. Аналіз інвестиційної активності компанії.

Інвестиції, їх класифікація, види взаємозв'язок. Аналітичні методи розрахунку рентабельності інвестицій. Аналіз альтернативних проектів. Аналіз інвестиційних проектів в умовах інфляції та ризику. Методика здійснення аналізу інвестиційної чутливості проекту. Оптимізація розподілу інвестицій по декількох проектах.

Тема 12. Комплексне оцінювання фінансового стану компанії.

Значення та необхідність комплексної оцінки фінансового стану компанії. Визначення узагальнюючого показника фінансового стану компанії. Методи комплексної оцінки ефективності господарської діяльності компанії. Методи порівняльної рейтингової оцінки компанії. Методи діагностики банкрутства компанії. Визначення способів запобігання банкрутству.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Теоретико-методологічні основи фінансового аналізу. Методика експрес-діагностики діяльності компанії												
Тема 1. Значення, теоретичні засади фінансового аналізу та його інформаційне забезпечення	7	4	1			2						
Тема 2. Загальна оцінка фінансового стану компанії	6	2	1			3						
Тема 3. Аналіз майна компанії	6	2	1			3						
Тема 4. Аналіз джерел формування капіталу компанії	6	2	1			3						
Разом за розділом 1	25	10	4	0	0	11						
Розділ 2. Методика фундаментальної діагностики діяльності компанії												
Тема 5. Аналіз грошових потоків	5	2	1			2						
Тема 6. Аналіз ліквідності й платоспроможності компанії	7	4	1			2						
Тема 7. Аналіз фінансової стійкості компанії	5	2	1			2						
Тема 8. Аналіз кредитоспроможності компанії	5	2	1			2						
Тема 9. Аналіз ділової активності компанії	6	2	2			2						
Тема 10. Аналіз прибутковості та рентабельності компанії	6	2	2			2						
Тема 11. Аналіз інвестиційної активності компанії	8	4	2			2						
Тема 12. Комплексне оцінювання фінансового стану компанії	8	4	2			2						
Індивідуальне завдання	5					5						
Екзамен (підготовка)	10					10						
Разом за розділом 2	65	22	12	0	0	31						
Усього годин	90	32	16	0	0	42						

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Значення, теоретичні засади фінансового аналізу та його інформаційне забезпечення. Загальна оцінка фінансового стану компанії.	2
2.	Аналіз майна компанії. Аналіз джерел формування капіталу компанії.	2
3.	Аналіз грошових потоків. Аналіз ліквідності й платоспроможності компанії.	2
4.	Аналіз фінансової стійкості компанії. Аналіз кредитоспроможності компанії.	2
5.	Аналіз ділової активності компанії.	2
6.	Аналіз прибутковості та рентабельності компанії.	2
7.	Аналіз інвестиційної активності компанії.	2
8.	Комплексне оцінювання фінансового стану компанії.	2
	Разом	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	2	3
1.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 1 «Значення, теоретичні засади фінансового аналізу та його інформаційне забезпечення». Прочитати рекомендовані літературні джерела. Підготуватися до виконання розрахункових, тестових та кейсових завдань.	2
2.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 2 «Загальна оцінка фінансового стану компанії». Прочитати рекомендовані літературні джерела. Підготуватися до виконання розрахункових та тестових завдань.	3
3.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 3 «Аналіз майна компанії». Прочитати рекомендовані літературні джерела. Підготуватися до виконання розрахункових та тестових завдань.	3
4.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 4 «Аналіз джерел формування капіталу компанії». Прочитати рекомендовані літературні джерела. Підготуватися до виконання розрахункових та тестових завдань.	3
5.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 5 «Аналіз грошових потоків». Прочитати рекомендовані літературні джерела. Підготуватися до виконання розрахункових та тестових завдань.	2
6.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 6 «Аналіз ліквідності й платоспроможності компанії». Прочитати рекомендовані літературні джерела. Підготуватися до виконання розрахункових та тестових завдань.	2
7.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 7 «Аналіз фінансової стійкості компанії». Прочитати рекомендовані літературні джерела. Підготуватися до виконання розрахункових та тестових завдань.	2

1	2	3
8.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 8 «Аналіз кредитоспроможності компанії». Прочитати рекомендовані літературні джерела. Підготуватися до виконання розрахункових та тестових завдань.	2
9.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 9 «Аналіз ділової активності компанії». Прочитати рекомендовані літературні джерела. Підготуватися до виконання розрахункових та тестових завдань.	2
10.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 10 «Аналіз прибутковості та рентабельності компанії». Прочитати рекомендовані літературні джерела. Підготуватися до виконання розрахункових та тестових завдань.	2
11.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 11 «Аналіз інвестиційної активності компанії». Прочитати рекомендовані літературні джерела. Підготуватися до виконання розрахункових та тестових завдань.	2
12.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 12 «Комплексне оцінювання фінансового стану компанії». Прочитати рекомендовані літературні джерела. Підготуватися до виконання розрахункових та тестових завдань.	2
13.	Підготовка контрольної роботи – індивідуального завдання	5
14.	Підготовка до екзамену	10
	Разом	42

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання з дисципліни «Фінансовий аналіз» є розрахунково-аналітичне завдання.

Мета контрольної роботи є формування у студентів системи знань з дисципліни «Фінансовий аналіз», основою яких є набуття практичних навичок щодо використання методики проведення фінансового аналізу компанії, в тому числі суб'єкта міжнародної діяльності.

У ході виконання запропонованих завдань передбачається оцінка одного з напрямків аналізу фінансового стану компанії-учасника міжнародної діяльності за системою самостійно обраних показників.

Кожен студент отримує індивідуальну тему індивідуального завдання та захищає його протягом семестру згідно навчального плану.

Зміст інформації індивідуального завдання має містити методику розрахунку використовуваних показників, висновки до розрахованих значень, посилання на використану літературу, чинне законодавство України, наприкінці індивідуального завдання необхідно привести перелік літератури. Максимальна кількість балів за виконання індивідуального завдання – 10 балів.

Термін виконання – не пізніше ніж за 20 днів до початку залікового тижня. Детальні вимоги до змісту індивідуальних завдань, критерії оцінювання та оформлення наведені в НМКД дисципліни «Фінансовий аналіз».

Тема індивідуального завдання:

1. Експрес-аналіз фінансового стану компанії.
2. Аналіз майнового стану компанії.
3. Аналіз ефективності формування оборотних коштів компанії.
4. Аналіз ефективності використання оборотних коштів компанії.

5. Аналіз ефективності формування капіталу компанії.
6. Аналіз ефективності використання капіталу компанії.
7. Аналіз ефективності управління грошовими потоками компанії.
8. Аналіз ліквідності компанії.
9. Аналіз платоспроможності компанії.
10. Аналіз фінансової стійкості компанії.
11. Аналіз кредитоспроможності компанії.
12. Аналіз ділової активності компанії.
13. Аналіз прибутковості та рентабельності компанії.
14. Комплексне оцінювання фінансового стану компанії.

7. Методи навчання

Під час викладання дисципліни «Фінансовий аналіз» використовуються три групи методів: словесні – розповідь, пояснення, бесіда, лекція, дискусія, робота з книгою – при опануванні здобувачами вищої освіти теоретичного матеріалу, визначенні дискусійних питань, встановленні переваг та недоліків використання тих чи інших методів, прийомів і показників фінансового аналізу для вирішення певних практичних ситуацій;

наочні – демонстрація реальних моделей й інформаційного забезпечення проведення фінансового аналізу, що можуть використовуватися здобувачами вищої освіти під час виконання ним фахових завдань в практичній діяльності, ілюстрація запропонованого матеріалу схемами, графіками, мультимедійними презентаціями – для візуалізації запропонованого теоретичного матеріалу;

практичні – розв’язання практичних задач та вирішення ситуацій – для формування вмінь і навичок, логічного завершення ланки пізнавального процесу стосовно конкретної теми, розділу навчальної дисципліни.

Відповідність методів навчання та форм оцінювання визначеним результатам навчання за ОПП віддзеркалює табл. 7.1

Таблиця 7.1

Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання за освітньою компонентною «Фінансовий аналіз»

Шифр ПРН (відповідно до ОНП)	Результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання	Засоби діагностики / форми оцінювання
1	2	3	4
ПРН 1	Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін	Пояснення, бесіда, робота з книгою	Самостійна робота шляхом складання конспекту лекцій з окремих питань, оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, тестів
ПРН 2	Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземними мовами усно і письмово, фахово використовувати економічну термінологію	Бесіда, пояснення, розповідь, робота з книгою	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, презентація результатів виконання практичних завдань

1	2	3	4
ПРН 4	Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища	Лекція, розв'язання практичних задач та кейсів, демонстрація реальних прикладів щодо вирішення практичних завдань	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, тестів
ПРН 7	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати	Лекція, розв'язання практичних задач та кейсів, демонстрація реальних прикладів щодо вирішення практичних завдань	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, презентація результатів виконання практичних завдань
ПРН 9	Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій	Лекція, розв'язання практичних задач та кейсів, демонстрація реальних прикладів щодо вирішення практичних завдань	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, презентація результатів виконання практичних завдань
ПРН 10	Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку	Лекція, розв'язання практичних задач та кейсів	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях, тестів, результати виконання практичних завдань
ПРН 13	Підбирати і вміло застосовувати аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку окремих сегментів міжнародних ринків товарів і послуг з використанням сучасних знань про методи, форми й інструменти регулювання міжнародної торгівлі	Бесіди з приводу проблем та переваг застосування різного роду аналітичного інструментарію, розв'язання практичних задач та кейсів	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях, тестів, результати виконання практичних завдань, виконання індивідуального завдання в вигляді підготовки есе
ПРН 14	Розуміти і застосовувати теорії, принципи, засоби й інструменти реалізації міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин	Лекція, розв'язання практичних задач та кейсів, демонстрація реальних прикладів щодо вирішення практичних завдань	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, презентація результатів виконання практичних завдань

1	2	3	4
ПРН 23	Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні	Пояснення, бесіда, робота з книгою	Самостійна робота шляхом складання конспекту лекцій з окремих питань, оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, тестів
ПРН 24	Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків	Лекція, розв'язання практичних задач та кейсів, демонстрація реальних прикладів щодо вирішення практичних завдань	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, презентація результатів виконання практичних завдань
ПРН 25	Презентувати результати дослідження на базі яких, розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища	Майстер-клас з оформлення презентацій, лекція	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, презентація результатів виконання практичних завдань
ПРН 27	Володіти практичними навичками роботи з сучасними інформаційними системами та комп'ютерними технологіями для проведення досліджень з питань управління міжнародними фінансами та при виконанні професійних завдань	Бесіди з приводу проблем та переваг застосування різного роду інформаційних та комунікаційних технологій, розв'язання практичних задач та кейсів, демонстрація реальних інформаційних систем і технологій у фінансах	Оцінювання тестів та порядку й результатів виконання практичних та індивідуального завдань
ПРН 28	Знати особливості здійснення міжнародної фінансової, операційної та інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання, знання методів оптимізації фінансової діяльності суб'єктів господарювання на міжнародному ринку	Лекція, розв'язання практичних задач та кейсів, демонстрація реальних прикладів щодо вирішення практичних завдань	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, презентація результатів виконання практичних завдань
ПРН 29	Уміти використовувати сучасні методи управління корпоративними фінансами для вирішення стратегічних завдань учасників міжнародних економічних відносин	Лекція, розв'язання практичних задач та кейсів, демонстрація реальних прикладів щодо вирішення практичних завдань	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, презентація результатів виконання практичних завдань

Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись такі види активностей здобувача:

- проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використанням сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності відповідного

документу про їх закінчення, надання копії викладачу);

- участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем використання сучасних освітніх технологій (з підготовкою статей, тез доповідей, есе, прес-релізу, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу, публікацією чи відповідним сертифікатом);

- участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях з проблем використання сучасних освітніх технологій (в розробці анкетних форм, проведенні опитувань, підготовці та проведенні фокус-груп, обробці результатів дослідження, підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

8. Методи контролю

Методами контролю з дисципліни «Фінансовий аналіз» є поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних та практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Формами проведення поточного контролю з дисципліни є:

усний контроль, що по своїй сутності передбачає діалог і перевірку репродуктивного відтворення студентом отриманої та самостійно знайденої інформації;

дискусія, що передбачає активний диспут між усією групою та викладачем стосовно знаходження відповіді на поставлене питання;

перевірка виконання письмових завдань, в тому числі винесених на самостійну роботу студента за темою;

письмовий контроль у вигляді тестів;

виконання індивідуального завдання;

підсумковий контроль у вигляді письмового екзамену.

Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння окремих розділів.

Структура та складові поточної та підсумкової оцінки з дисципліни:

Поточний контроль – 60 балів.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40.

Час виконання – до 80 хвилин

9. Схема нарахування балів

Приклад для підсумкового семестрового контролю при проведенні семестрового екзамену або залікової роботи

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання												Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індивідуальне завдання	Разом	Екзамен	Сума
Розділ 1				Розділ 2												
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12					
4	4	4	4	5	4	4	4	4	4	4	5	-	10	60	40	100

T1, T2 ... – теми розділів.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

При вивченні кожного розділу проводиться поточний контроль. На практичному занятті студент може отримати від 1 до 5 балів за різні види завдань (табл. 9.1). Максимально студент може отримати 60 балів в ході лекційних та практичних занять.

Таблиця 9.1

Критерії та методи оцінювання

Методи	Критерії оцінювання	Система оцінювання, бали
Тестування онлайн	виставляється здобувачу вищої освіти за одне тестове питання у випадку правильної відповіді. За кожною темою, де передбачено тестування, пропонується 10 тестових питань закритого типу та з декількома варіантами відповідей.	0,2
Робота над практичними завданнями	за логічну правильність дій та їх послідовність	1
	за відповідність арифметичних розрахунків еталонній відповіді	1
	за вміння інтерпретувати отримані результати	1-2
Робота над індивідуальним завданням	виставляється здобувачу вищої освіти, який досяг цілей завдання, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку	0-10

Підсумковий контроль засвоєння розділів здійснюється по їх завершенню на основі проведення екзамену. Завданням контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок студентів, набутих під час вивчення зазначених тем.

Структура екзамену:

діагностичне завдання (теоретичне питання) – 20 балів (2 теоретичні питання x 10 балів)
тести – 10 балів (5 тестових завдань x 2,0 бали);
практичне завдання – 10 балів.

Критерії оцінювання теоретичне питання:

1. Повнота та відповіді – 5 балів.
2. Знання сучасних пакетів прикладних програм, що вирішують поставлену проблему – 3 бали.
3. Наповненість відповіді прикладами практичного вирішення поставленої проблеми – 2 бали.

Критерії оцінювання практичне завдання:

1. За логічну правильність дій та їх послідовність – 3 бали.
2. За відповідність арифметичних розрахунків еталонній відповіді – 2 бали.
3. За вміння інтерпретувати отримані результати – 5 балів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Виконання фінансового аналізу суб'єктів господарювання в умовах трансформації фінансової звітності: навчальний посібник / І. П. Косарева, Г. О. Сукрушева, Л. В. Височіна, П. М. Полупан ; за загальною редакцією Р. А. Чемчикаленка. – Харків : Харківський інститут фінансів Українського державного університету фінансів та міжнародної торгівлі, 2015. – 172 с.
2. Загурський О. М. Фінансовий аналіз: кредитно-модульний курс. Навчальний посібник / О. М. Загурський. – Київ : «Центр учбової літератури», 2019. – 472 с.
3. Лучко М. Р. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник / М. Р. Лучко, С. М. Жукевич, А. І. Фаріон – Тернопіль : ТНЕУ, – 2016 – 304 с.
4. Онищенко В. О. Облік у зарубіжних країнах : підручник / В. О. Онищенко, М. І. Бондар, В. В. Дубовая. – Київ : «Центр учбової літератури», 2015. – 576 с.
5. Тігова Т.М. Аналіз фінансової звітності / Т. М. Тігова, Л. С. Селіверстова, Т. Б. Процюк. – Київ : Центр навчальної літератури, 2020. – 268 с.
6. Школьник І. О. Фінансовий аналіз : навчальний посібник / За загальною редакцією І. О. Школьник. [І. О. Школьник, І. М. Боярко, О. В. Дейнека та інші]. – Київ : Центр учбової літератури, 2016. – 368 с.

Допоміжна література

7. Базилінська О. Я. Фінансовий аналіз : теорія та практика: навчальний посібник / О. Я. Базилінська. – 2-ге видання. – Київ : «Центр учбової літератури», 2011. – 328 с.
8. Бігдан І. А. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник / І. А. Бігдан, Л. І. Лачкова, В. М. Лачкова. – Харків: ХДУХТ, 2017. – 202 с.
9. Васьківська К. В. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник / К. В. Васьківська, О. А. Сич. – Львів : «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2017. – 236 с.
10. Ганечко І. Г. Фінансовий менеджмент : методика розв'язання практичних завдань : навчальний посібник / І. Г. Ганечко, Г. В. Ситник, В. С. Андрієць та інші. – Київ : КНЕУ, 2015. – 244 с.
11. Годованець О. В. Міжнародний фінансовий менеджмент : опорний конспект лекцій / О. В. Годованець. – Тернопіль : ТНЕУ, 2012. – 105 с.
12. Голов С. Ф. Трансформація фінансової звітності українських підприємств у фінансову звітність за міжнародними стандартами : практичний посібник / С. Ф. Голов, В. М. Костюченко, О. М. Кулага. – Київ : ФПБАУ, 2010. – 308 с.
13. Д'яконова І. І. Міжнародні фінанси : навчальний посібник / [І. І. Д'яконова, М. І. Макаренко, Ф. О. Журавка та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. М. І. Макаренка та д-ра екон. наук, доц. І. І. Д'яконової. – Київ : «Центр учбової літератури», 2012. – 548 с.
14. Кононенко О. Анализ финансовой отчетности / О. Кононенко, О. Маханько. – Харків: Издательство «Фактор», 2012. – 208 с.
15. Лучко М. Р. Облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами : навчальний посібник // М. Р. Лучко, І. Д. Бенько. – Тернопіль : ТНЕУ, 2016. – 360 с.
16. Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень [Електронний ресурс] : Закон України від 05.10.2017 № 2164-VIII // Верховна Рада України : офіційний веб-портал. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2164-19> . – Станом на 12.08.2021. – Назва з екрану.
17. Про затвердження Методики інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій [Електронний ресурс] : Наказ Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій від 23.02.1998 № 22 // Верховна Рада України : офіційний веб-портал. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0214-98> . – Станом на 12.08.2021. – Назва з екрану.
18. Тарасенко Н. В. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / Н. В. Тарасенко, І. М. Вагнер. – Львів : Новий світ-2000, 2011. – 444 с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. www.ukrstat.gov.ua – сайт Державної служби статистики України
2. www.bank.gov.ua – офіційний сайт НБУ

3. www.business.ua – сайт газети «Бизнес»
4. www.customs.gov.ua – офіційний сайт Державної митної служби України
5. www.dengi-info.com – сайт інформаційно-аналітичної газети «Деньги»
6. www.me.kmu.gov.ua – офіційний сайт Міністерства економіки України
7. www.mfa.gov.ua – офіційний сайт МЗС України
8. www.minfin.gov.ua – офіційний сайт Міністерства фінансів України
9. www.rada.gov.ua – офіційний сайт ВР України
10. www.ugmk.info – бізнес-портал реального сектору економіки
11. <https://www.smida.gov.ua> – офіційний сайт Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України

12. Особливості навчання за денною формою в умовах дії обставин непереборної сили

В умовах дії обмежень освітній процес в університеті здійснюється за дистанційною формою навчання, а саме:

– дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;

– дистанційно на платформі Moodle (<https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5058>) проводяться практичні, індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи.